

Tartalom

- 1. oldal**
Elismerés és köszönet
- 2–5. oldal**
Árvízi emlékek
- 6. oldal**
Karácsony óta szivattyúzunk „2. rész”
- 7–8. oldal**
Halpusztulás és III. fokú vízminőségi kárelhárítás a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán és a Hármás-Körösön
- 8. oldal**
Közmunka 2010
Rövid hírek
- 9. oldal**
Árvízi emlékülés – Körösladány
- 10. oldal**
„Hasznos” ismeretek
Ökoturisztika szárazon és vízen
- 11. oldal**
„A HEC-RAS egydimenziós hidrodinamikai modellel szerzett tapasztalatok bemutatása a Körösök vízrendszerében”
Ökoturisztika szárazon és vízen
- 12. oldal**
Tanulmányút Kárpátalján
- 13. oldal**
Lásd világotat zöldben!
Békés Megyei Köztisztviselői és Közalkalmazotti Nap
- 14. oldal**
Személyügyi hírek
Vízminőség
Együtt Szanazugért!
- 15. oldal**
Hidrometeorológia
Hidrorológia
- 16. oldal**
Évfordulók

Elismerés és köszönet

A Hírlevél mostani számát a vízkárelhárítással kapcsolatos témák uralják. Nem ok nélkül, mert az év eltelt első felében az életünket, a munkánkat az ár- és belvízvédekezés teendői határozták meg. Július 4-vel bezárólag 81 nap árvízvédekezés és 164 nap belvízvédekezés van mögöttünk. A saját, hosszantartó és kiterjedt ár- és belvízvédelmi tevékenységünk mellett munkatársaink ott voltak a tiszai, illetve a Sajó- és a Hernád-völgyében levonuló rendkívüli ár hullámok elleni védekezésnél is. A májusi ár hullám alkalmával 50, júniusban közel 80 munkatársunk vett részt a miskolci igazgatóság árvízvédekezési munkájában. Ezt az igénybevételt joggal tekinthetjük különlegesnek, az emberi teljesítőképesség határait feszegetőnek. Sok olyan, belvízvédekezésben dolgozó munkatársunk van, akinek gyakorlatilag egy fél éve nem volt pihenéssel töltött hétvégeje.

Jóleső érzéssel állapítom meg, hogy dolgozóink mindenütt helytálltak, tisztességesen és magas szakmai színvonalon végezték el a rájuk bízott feladatokat. Ezt igazolják az érkező köszönetnyilvánító levelek, az egyéb visszajelzések, de a saját tapasztalataim is. Magam is egy hetet a Hernád menti védekezésben eltöltve, pozitív vélemények sorával találkoztam, és büszke lehettem kollegáimra.

Szeretném megköszönni mindenkinek a helytállását, a saját területen és a társ vízügyi igazgatóságok területén végzett munkáját. Társ vízügyi igazgatóság számára, kiélezett helyzetben műszaki segítséget nyújtani, elemi kötelességünk, de óriási felelősség is egyben. Ilyenkor egy-egy helyszínen rajtunk múlhat a védekezés sikere, annak minden következményével. Ezért általában ilyen feladattal csak a már sokszor kipróbált, sokszor bizonyított munkatársainkat bízunk meg. Vannak ilyenek szerencsére szép számmal, akik a Körösök mellett gyakorlatot szervezve a

korábbi években a Felső-Tiszán, a Duna, vagy éppen a Tarna mellett is letették a névjegyüket. Ez alkalommal azonban olyan mértékű hiány mutatkozott műszaki irányítókból, hogy az igények kielégítése érdekében sok pályakezdő, fiatal mérnököt, műszakit is mélyvízbe dobtunk. Az idősebb, rutinosabb kollégák segítőkészsége biztos háttérrel jelentett számukra, alázattal és nagy lelkesedéssel végzett munkájuk kivívta a környezetük elismerését.

Az elmúlt hetekben mindannyian nagyon sok tapasztalatot szereztünk. A megszokottól alapvetően eltérő árvízvédelmi rendszerekben, kiélezett helyzetekben dolgoztunk. LNV-t döntő tetőző vízszintek, ideiglenes védművek gyors kiépítése, az ár hullámok és a külvizek elleni párhuzamos védekezés, töltésátvágások, lokalizációs, logisztikai feladatok megoldása, nagy létszámú közérő hatékony mozgatása – és még sorolhatnám a nehéz és felelősségteljes feladatokat, amelyeket munkatársaink megoldottak.

A tapasztalatokat értékelniünk kell, annak érdekében is, hogy azok beépíthetők legyenek az elkövetkező időszak munkájába. A jelek arra utalnak, hogy a rendkívüli helyzet tapasztalatai alapján a közeljövőben sokat fogunk beszélni az árvízvédekezés felelősségi viszonyairól, a

nagyvízi medrekkel kapcsolatos kérdésekről is.

Még egyszer szeretném megköszönni minden munkatársunk elmúlt időszakbeli munkáját. Első helyen azokat, akiket a sors igen nehéz szakmai és emberi feladatok elé állított az elmúlt időszakban, s akik helytállással önmaguk és az igazgatóság számára is megbecsülést szereztek. De köszönet illeti az itthon maradókat és a békebeli feladatokon dolgozókat is. Egy-egy rendkívüli vízkárelhárítási feladat kapcsán átmenetileg háttérbe szoríthatók a napi feladatok, de egy fél évig ez nem lehetséges! El kellett látnunk kezelői feladatainkat, gondozni kellett a pályázatokat, és még sorolhatnánk a teendőket.

Hosszú, fárasztó, de eredményes és az igazgatóság megítélése és belső kohéziója szempontjából fontos fél év van mögöttünk.

Úgy tűnik, lassan visszatér az élet a rendes kerékvágásba, megszűnőben vannak a készült-ségek. Feladatok persze a nyáron is lesznek szép számmal, de nagyon fontosnak tartom, hogy a munkatársak lehetőség (és a szabadságolási terv) szerint menjenek szabadságra, fektessenek kellő súlyt a pihenésre, regenerálódásra, a feltöltődésre. Erre mindenkinek szüksége van, és mindenki rá is szolgált!

Bak Sándor

Árvízi emlékek

– Hidasnémeti, Gibárt, Gesztely, Sajópüspöki, Felsőzsolca, Ládpetri –

A sok eső utazást jelent. Ez a megállapítás nem az álmoskönyvből való, hanem tapasztalat támasztja alá.

Május 17-én terepbejáráson kaptam az értesítést, menjek vissza a központba. Mikor beértem, kollégáim már lázas igyekezettel állították össze az Észak-Magyarországra utazó műszaki segítségnyújtó csapatot. Összesen ötven fő műszaki – mérnökök, technikusok, gátőrök – és két fő kiszolgáló alkotta az elutazó csoportot. Miután valamennyi kollégát sikerült felvennünk, Szeghalmon összeállt a konvoj, és a késő délutáni órákban elindultunk Miskolcra. Útközben Miskolc mellett – csakúgy, mint a harci repülőgépek az üzemanyagot – megkaptuk a 24 órás élelem adagunkat. Éjjel értünk Gesztelyre, ahol a helyi védelemvezető tájékoztatott az aktuális helyzetről és kérésének eleget téve, tíz kollégánk – rövid pihenőt követően – tovább utazott a Hernád bal partján lévő Hernádcécei, illetve a jobb partján lévő Mérai gátörjárás területére, ahol részt vettek a nyúlgátépítés irányításába.

A többiek a Miskolci Szakasz mérnökség épületében éjszaktak.

Másnapról folyamatosan bekapcsolódtunk a védelmi munkák irányításába. Csörgött a telefon, a miskolci összekötő kolléga jelezte hova, hány embert küldjünk. Leginkább az önkormányzati védekezések szorultak segítségre. Lélegzetelállító méretű védműveket találtunk minden helyen.

Az önkormányzati védekezés során a lakosság tisztán látta, s korábbi tapasztalatai révén józanul fel tudta mérni a veszély mértékét. Éjjel-nappal építették a nyúlgátakat, a támasztóbordákat, eső, fáradtság nem volt akadály. Hatalmas lelkesedés, tenni akarás... és hézagosszakismeretek jellemezték a lakosságot. Eme kettősség határozta meg a munkát és annak eredményét. A laikus védekezők számára minden szivárgás buzgárként volt ismeretes, kezelése is ennek megfelelően történt. Ha szivárgott a töltés; ellen nyomó medencét építettek, ha csurgott a töltés; ellen nyomó

medencét építettek. Ha bordát építettek, összezárták a végeket, mert így egyúttal ellen nyomó medence is lett.

Mikor megjelentünk egy-egy helyszínen, sok esetben bizalmatlan fogadtatásban volt részünk. „Maradjanak, ha már eljöttek. Elférnek maguk is.” Ilyen, és hasonló – nem kevésbé keserű és adott helyzetben teljesen érthető – szavakkal is lehetett találkozni. Minden feladat akkor ad rangot, ha nehéz, ha valódi kihívásként jelenik meg előttünk. Márpedig mi lehet annál nehezebb feladat, mint a természet erőitől veszélyeztetett, kimerült, csalódott emberek bizalmát, megbecsülését kiérdemelni?

Igaz büszkeséggel töltötte el valamennyi kollégámat, hogy sikerült oldani a görcsöket, sikerült korrekt, baráti kapcsolatot kialakítani a teljesen ismeretlen környezetben.

Az árhullám elleni védekezés dandárja május 24-ére véget ért. Ugyan már akkor értünk a területre, amikor a védelmi művek túlnyomó része kiépült, de azért még hozzájárulhattunk azok javításához, erősítéséhez. Felemás érzéssel jöttünk haza; szerettünk volna többet tenni, mint amire módunk nyílt, de objektív okok miatt nem tudtunk.

Június 1-jén, a kora esti órákban immár ismerős feladatot kellett megoldani: hány fős csapat tud rendelkezésre állni a korábbinál is veszélyesebbnek ígérkező, új, észak-magyarországi árvízvédekezés támogatására?

Reggelre mindenki tudta, kivel, melyik járművel indul. A kora délutáni órákra a korábbihoz hasonló létszámú – negyvenkilenc fő műszaki és két fő kiszolgáló – csoport indult útnak Gyuláról.

Az előző védekezéskor kialakult kapcsolatok nagyban megkönnyítették a munkát. Most korábban érkeztünk a helyszínekre, mint májusban, ezért a munka eredménye is homogénebb, szakmailag kiegyensúlyozottabb volt. Akár teljes sikerként élhetünk volna meg, ha nincs egy apró eltérés. Nos, ez az apró eltérés az árhullámokban rejtett:

Folytatás a 3. oldalon ➔

Árvízi emlékek

– Hidasnémeti, Gibárt, Gesztely, Sajópüspöki, Felsőzsolca, Ládpetri –

► Folytatás a 2. oldalról

Vízmerce- állomás neve	Hely fkm	Eddigi LNV	Májusi tetőző vízállás	Júniusi tetőző vízállás	Júniusi és májusi tetőzés különbsége	Júniusi tetőző vízállás és LNV különbsége
Hernád						
Hidasnémeti	97,04	478	432	503	71	25
Gibárt	65,51	542	486	555	69	13
Gesztely	24,40	517	466	507	41	-10
Sajó						
Sajópüspöki	123,50	402	371	416	45	14
Felsőzsolca	49,38	512	437	487	50	-25
Ládpetri	38,88	470		528		58

Ami májusban nehéz feladatnak bizonyult az önkormányzatok számára, az júniusban lehetetlennek látszott: LNV feletti vízállás hatásait kivédeni nyúlgátakkal. Olyan nyúlgátakkal, amelyeknek helyenként méter körüli vizet kell megtartaniuk. Anyag volt, ember is, igaz, nem optimális időbeni elosztásban. A védekezés sajátos logikája szerint nem akkor érkezik az igazán ütőképes, szervezett erő, amikor az előrejelzések ismeretében már tudható, hogy rendkívüli víz lesz és fel kell készülni a fogadására, hanem akkor, amikor már ott van a víz. Ami addig elkészült, azt erősítik. Ami addig elkészült... lazán lerakott, helyi anyagból, kotróval kitermelve, szigetelés nélkül. Mihelyt vizet kapott, elolvadt, mint a cukor. Mikor készült, nem volt ott szakember. Akkor még nem. Mikor készült, nem volt ott elegendő gép, elegendő ember. Akkor még nem. Ami tönkrement, tönkrement. Jött a második védelmi vonal kiépítése az út mellett. Sok ember, sok anyag, szakemberek. A védvonal mögött házak, otthonok, emberek. Az emberek homokzsákokkal vették körül a házak falait. Hitük szerint megtették mindent, mi módjukban állt a védekezés terén.

A zsákok közvetlenül a falnak támasztva, „védték” a házat. Ha a faltól távolabb helyezték volna el őket, elvi lehetőség lett volna a zsákokon átszivárgó víz szivattyúzására. Már ha elvben lett volna szivattyú, minden házhoz egy.

A víz emelkedett és előtölte a völgyet. A települések mélyebb részein lévő házak vízben álltak. A Hernád birtokba vette ősi jussát, a nagyvízi medret. Nem a jogi, hanem a fizikai medret. Sajnos a folyó jogilag képzetlen képződmény.

A nyúlgátak általában bírták a terhelést. De hiába álltak ellen a víznyomásnak, alattuk az altalajon át felszivárgott a víz. A védett területeken a csapadékvíz elvezető hálózat messze alulméretezett volt erre a terhelésre. A külterületi csatornák szintén. Szivattyútelep nem volt, így csak hordozható szivattyúkkal lehetett befogadóba juttatni a vizeket.

Igazgatóságunk lehetőségei szerint mindent megtett a bajba jutott térség megsegítésére. Tizenöt közepes (10 liter/másodperc) teljesítményű és öt nagyteljesítményű (500 liter/másodperc) hordozható szivattyút irányítottunk a térségbe. A nagyteljesítményű szivattyúk érdekessége, hogy igazgatóságunk gyártotta azokat. Tervezésükben olyan szakemberek vettek részt, akik a mindennapokban üzemeltetik a szivattyúkat, így használhatóságuk talán jobb az átlagosnál.

Munkatársaink számos helyszínen igyekeztek megfelelni a rendkívüli kihívásnak. Mire véget ért a feladat, átértékelődött a siker fogalma. Korábban azt tekintettük sikernek, ha megvédtünk egy települést vagy objektumot a víztől. Ebben az értelemben kudarcot vallottunk. Voltak részleges sikereink, de túl sok volt mellette a kudarc, túl sok a víz, a vízzel előtöött érték. Szembesülnünk kellett korlátainkkal. Mi hát a siker? Talán az, ha lehetőségeink és szaktudásunk alapján mindent megteszünk céljaink elérése érdekében. Ha ezt így tesszük, ha nem is derüvel, de megnyugvással tekinthetünk a világba.

Kisházi Péter Konrád

Árvízi emlékek

– szivattyúzási munkák –

Az OMIT utasítására 2010. június 7-én, 17 fős szivattyús csoport indult az ÉKÖVIZIG területére az árvíz okozta károk helyreállítására. A csoport 5 db saját gyártmányú Körös-500 típusú diesel-motoros mobilszivattyút, 300 fm csőkészletet és az üzemeltetéshez szükséges eszközöket vitt magával. A helyszínre szállításhoz és a telepítések elvégzéséhez 7 tehergépkocsi és 2 autódaru állt rendelkezésre.

A Miskolcra történő megérkezést követően, röviddel a szállás elfoglalása után, 2 db szivattyú telepítését kellett elvégezni a város belterületén, a 3-as út kivezető szakaszán.

Az ÉKÖVIZIG Műszaki Biztonsági Szolgálatának irányításával, további helyszínekre is telepítettük és üzemeltettük szivattyúinkat: Ócsanáros belterületén (Vadász patak bp.) 1 db, Bócs belterületén, (Hernád jp.) 1 db, a Tiszadob-Kenézi szivattyútelepnél (Tisza jp.) a meghibásodás miatt kieső szivattyúkapacitás pótlására 2 db.

A helyi adottságok miatt a szivattyúkat többnyire úgy lehetett telepíteni, hogy az előtött területről viszonylag kis vízmélységből kellett a szivattyúzást végezni. E miatt egy telepítési helyzetben csak néhány napig lehetett folyamatos szivattyúzni.

Ez alól kivételt jelentett a Tiszadob-Kenézi szivattyútelep, ahol a szívócsatornából – Takta-csatorna – lehetett átemelni a vizet a Tiszába, így a megfelelő vízráfolyás folyamatosan biztosítható volt.

– Onga, Aszaló –

2010. június 4-én esti indulással egy újabb nyolc fős kis csoport indult el a Hernádra védekezni.

Éjszakai utunkat, egy rövid miskolci kitérő után, Encsen fejeztük be, ahol már várt a szakaszvédelemvezetés. Itt a szintén nyolc fős pécsi különítménnyel megkaptuk a beavatkozási pontokat és munkákat, s rövid egyeztetés után indultunk a helyszínre. A napi többszöri módosítást követően kialakult, hogy Onga és Aszaló bel- és külterületét kell védeni.

Eközben az is kiderült, hogy egy központi homokzsáktöltő- és szállítótelep lesz Onga határában, melynek irányításával és felügyeletével szintén mi lettünk megbízva.

Az itt töltött mintegy egy hét alatt sikerült az Ongát fenyegető vizet a településen kívül tartanunk, illetve a Bársonyos patakon átvezetnünk. Nagy segítségünkre volt ebben a település határában lévő bányatórendszer, mely egy jó darabig szolgált ideiglenes víztározóként.

Lúczy Gergely

A 2010. június 6–18-ig terjedő időszakban szivattyúinkkal 490 órát üzemeltünk, az átemelt vízmennyiség 882 ezer m³ volt. A Tiszadob-Kenézi szivattyútelepen felszerelt 2 db szivattyúnk napi 86,4 ezer m³ vizet emelt át a Tiszába.

Az időszak második felében – a felszabaduló helyi erőforrások eredményeként –, szivattyúink üzemeltetésén túl, már nem a saját, hanem az ÉKÖVIZIG és a FETI-KÖVIZIG szivattyúit telepítettük, illetve az üzemelés megszűnésével a leszerelési munkákat is elvégeztük több helyszínen.

Közreműködtünk még Kesznyéten és Hernádnémeti településeknél üzemelő Pajtás VI F szivattyúk javításában és újraindításában, valamint a Tiszadob-Kenézi szivattyútelepen meghibásodott, NA 700-

as tolózár kiszerezésében és a nyomócső biztonságos lezárásában.

A védekezésre jellemző volt, hogy egy-egy kisebb területről történő leszivattyúzást követően, a telepített szivattyúkat gyakran kellett leszerelni, áttelepíteni, ezért szükség volt a szállító tehergépkocsik és autódaruk helyszínen tartására. Ez adott lehetőséget arra, hogy az ÉKÖVIZIG Műszaki Biztonsági Szolgálat munkáját szabad szállító- és autódaru kapacitásunkkal is segítsük.

A szivattyús csoport 2010. június 18-án érkezett vissza Gyulára, azonban négy gépész 2 db Körös 500 szivattyúval, a Tiszadob-Kenézi szivattyútelepnél július 13-ig végzett váltásban szivattyúzási feladatot.

Faulháber Antal, Frolyó Miklós

Árvízi emlékek

– interjú a legfiatalabb csapattaggal –

Domonkos Szabolcs 2008. december 1. óta dolgozik az igazgatóság Vízgazdálkodási Osztályán ügyintézőként. Víz- és környezetgazdálkodási technikusként végzett, februárban adta be jelentkezését az Eötvös József Főiskolára, levelező tagozatra.

21 évesen egy valós katasztrófafilm forgatásán találtad magad. Hogyan fogadtad a hírt, „beválogattak” a stádba?

Meglepődtem, hiszen arra nem igazán gondoltam, hogy a nem túl nagy, mondhatni, semmilyen rutinom mellett részese lehetek egy ilyen óriási védekezésnek.

Az összes tapasztalatom az iskolapadból, a könyvekből és fotókból származott.

Kedden, késő este jött a hír, hogy lélekben készüljek, ebből lett a kora reggeli utazás. Amiért nem volt bennem aggodás a rutintalanságom miatt az az, hogy tudtam, védekezésben már többször kipróbált, tapasztalt kollegákkal együtt leszek.

– Hol kezdtetek, milyen feladattal?

– Hernádcéce és Vizsoly volt a két főhadiszállásunk. Műszaki irányítóként

rendőröket, vámosokat „vezényeltünk” eleinte a gáton, majd később a falu alatt. A történehez hozzátartozik, hogy előbb nekem is villámgyorsan meg kellett tanulnom a zsákhajtogatás fortélyait, hiszen mint mondtam, a könyvek voltak az eddigi alapjaim.

– Segítséget kitől kaptál?

– Párban voltunk beosztva. A nálam sokkal tapasztaltabb D. Zs. volt a szem, én pedig a kéz. Amit a „szem” látott és persze mondott, azt csináltam én. A második, műszakban töltött éjszaka után jóleső érzés volt, amikor reggel a gátőr megköszönte a munkánkat, feledtetve ezzel a fáradságot.

A következő naptól már sokkal könnyebb volt egyfelől, másfelől viszont akkor jött az igazi dráma; víz alatt kellett pakolnunk a homokzsákokat, s a víz már meghágtá a nyúlógátat. 20–30 cm-es magasságban bukott át a víz, a gátőr féltette az embereket, nem volt mit tenni – feladtuk. Ezzel véget ért a töltésen való védekezés. Nem volt egyszerű elfogadni, mert sikerélmény is volt egyben, hiszen mindent meg-

tettünk és azt – úgy gondolom – jól tettük, ugyanakkor mégiscsak „vesztettünk”.

– Félelem?

– Erre nem volt idő. Olyan gyorsan pörögtek az események, hogy szó szerint nem volt idő megijedni. A másik pedig, rutin ide vagy oda, én biztos voltam magamban, hogy menni fog, ha rá is értem volna gondolkozni, akkor sem féltem volna.

– Fel lehet egy ilyen helyzetre készülni, elsősorban lélekben?

– Nem tudom, de az biztos, hogy belecseppenni, s ténykedni egy ekkora katasztrófában, ad egyfajta harcedzettséget, amit később, egy következő szituációban jól lehet majd kamatoztatni.

Mielőtt hazaindultunk, a miskolciak megköszönték a munkánkat, ami szintén nagyon jólesett. Elismertek minket, engem ugyanúgy, mint minden kollegámat. Nehéz megfogalmazni, de olyan „jó helyen vagyok” érzés ez; ezt tanultam, ez a szakmám, ez a hivatásom – vízügyes vagyok.

Domonkos Szabolcs
– Lévai Ildikó

– lemezverés a Tisza cibakházi töltésszakaszán –

A Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság területén, Cibakháza térségében a Tisza bal part 45–47 tkm között, a gátőr a töltéskoronán és a töltés vízoldalán, hét helyen bemosódásokat észlelt. A töltésszakaszt megvizsgálta az OMIT töltésfeltáró szakcsoportja és radar felmérés során további három kiüregelődésre bukkantak, ezekkel együtt a kritikus pontok száma elérte a tizet.

A közvetlen árvízveszély és a további töltéskárosodás megakadályozása érdekében, elrendelték a kritikus töltésszakaszok 4 méter hosszú szádlemezekkel történő bevédését. A feladatra, az azonnali védelmi munkák elvégzésére az igazgatóság Védelmi Osztagát rendelte ki az Országos Műszaki Irányító Törzs.

Igazgatóságunk Védelmi Osztagának verőgépes szakcsoportja 7 fővel és a szükséges eszközökkel (1 db DS-130 légsűrítő, 1 db TEP-401 és 1 db VR-8 verőgép, 1 db Prága autódaru, 1 db Prága műhely gépkocsi és 1 db Mercedes Atego tehergépkocsi) 2010. június 6-án délelőtt érkezett a helyszínre. Egy óra alatt átvette és előkészítette a munkaterületet az azonnali munkakezdésre. A feladat 10 db beszakadás bevédése volt úgy, hogy a kritikus szakaszok középpontjától jobbra és balra, 5-5 m

hosszúságban CS-2, vagy pátria lemez leverése történjen a töltéskorona víz felőli oldalán. A munkavégzéshez szükséges lemezeket a KÖTI-KÖVIZIG biztosította és szállította a területre folyamatosan. A 10 db, egyenként 10 m hosszú lemezsor leverésére a határidőt a Tisza szabta meg, melynek tetőzése 10-12 nap elteltével volt várható.

Az apróbb hibák ellenére, verőgépes szakcsoportunk hét nap alatt befejezte a töltés kiüregelődések bevédését; 140 db CS-2 és 120 db pátria lemezt vertünk le.

A munka befejezésére június 13-án reggel, a szolnoki kollegák köszönete mellett került sor, napokkal a Tisza tetőzését megelőzve.

Farkas Pál

Karácsony óta szivattyúzunk „2. rész”

Már kezdtem azt hinni, hogy az április elsején írt cikkem lesz az utolsó és idén már nem kell többet írnom a belvízvédekezésről, de nagyot tévedtem. Most június végét írunk és április eleje óta már a harmadik periódusban védekezünk a belvíz ellen.

Az aktuális hidrológiai esztendőben (június 25-ig) igazgatóságunk területére 587,2 mm csapadék hullott, mely 241,8 mm-rel több a sokéves átlagnál.

2010. április hónapját az átlagosnál csapadékosabb időjárás jellemezte. Igazgatóságunk területén 64,2 mm csapadék hullott, amely az erre az időszakra jellemző sokéves átlagtól 19,2 mm-rel volt több. A legnagyobb mennyiséget áprilisban – 29,5 mm – Kóton mérték. Ez önmagában még nem is okozott volna gondot, ha a talaj december óta nem lett volna már teljesen telítve.

Az utolsó periódus, amiről írtam, április 1-jén fejeződött be. Hat nap szünet következett, majd április 7-től 9-ig a 12.04. és a 12.09. sz. belvízvédelmi szakaszban kellett I. fokú belvízvédelmi készültséget elrendelni, a területre hullott nagy mennyiségű lokális csapadék miatt. A szerencsének köszönhetően nem volt csapadék utánpótlás, így április 14-ig nem kellett védekezniük.

Április 15-től az újabb csapadék hatására újabb védekezési periódus kezdődött, mely április 30-ig tartott. A védekezés a 12.01., a 12.04. és a 12.09. sz. védelmi szakaszban kezdődött. A lehullott nagy mennyiségű

csapadékot a már telített talaj nem tudta befogadni, így belvízelöntések keletkeztek. A hegyvidéki vízgyűjtőről elindult árhullámok megszüntették a gravitációs elvezetési lehetőségeket, ezért szivattyúzási igények jelentkeztek. Ezek hatására április 20-án már 8 védelmi szakasz volt készültségben (kettő II. fok és hat I. fok).

Május 7-től a lokálisan, nagy mennyiségű záporokkal és zivatarokkal érkező csapadék újabb védekezési periódust indított el, még napjainkban is tart. Igazgatóságunk területén májusban átlagosan 143,1 mm csapadék hullott, amely az erre az időszakra jellemző értéknél 86,4 mm-rel volt több. Június 25-ig átlagosan 67,4 mm csapadék hullott, mely 1,6 mm-rel több az erre a hónapra eső átlagnál.

A védekezés ismét a 12.01., a 12.03., a 12.04. és a 12.09. sz. védelmi szakaszokban kezdődött. Május 18-tól már ismét 9 védelmi szakasz volt készültségben (6 II. fok és 3 I. fok). Június 2-án jelentkezett a védelmi periódus csúcsa, ekkor mind a 10 védelmi szakasz készültségben volt (egy III. fok a 12.10.-ben, nyolc II. fok és egy I. fok). A 12.10-es, Dögös-Kákafoki rendszerben lehullott csapadék hatására intenzív belvízlefeljárás volt tapasztalható és jelentős társulati oldalbeemelések történtek. A Hármaskörösbe – a Tisza visszaduzzasztó hatása miatt – gravitációs vízbevezetési lehetőség nem volt, ezért a Békésszentandrás szivattyútelep mind a négy gépegységének folyamatos működtetése vált

szükségessé a holtág befogadóképességének megőrzése érdekében.

Június 20-án Gyula belterületére hullott nagy mennyiségű, lokális csapadék (78,3 mm) miatt a KÖR-KÖVIZIG segítségét kérte Gyula Város Önkormányzata. A helyi vízkárelhárítást 2 db Honda szivattyúval, 1 db búvárszivattyúval és a hozzá kapcsolódó aggregáttal segítették. Eközben, a szivattyúzás (Békés III.) ellenére, kritikusan megnövekedett az Élővíz-csatorna vízszintje, ezért 21-én az Élővíz – Tápcsatorna tápszilipnél kinyitottuk a zsilipet, hogy gravitációsan is segítsük az Élővíz-csatorna ürülését a Fehér-Körös felé. Sajnos csak egy napig tudtuk gravitációsan kiengedni a vizet, mivel a Fehér-Körös vízszintje is emelkedni kezdett. Az a döntés született, hogy 1 db Körös 300 és 1 db BAP 300 típusú mobilszivattyú telepítése szükséges. A két mobilszivattyú segítségével, 3 nap alatt sikerült az Élővíz-csatorna vízszintjét a belvízlevonulási szintre leszívni.

Feladataink voltak: a vízkormányzások, a szivattyútelepek üzemeltetése és javítása, a vízfolyásátló akadályok eltávolítása és a védekezésre kötelezettek munkájának koordinálása.

Az üzemelés során meghibásodott szivattyúkat megjavítottuk. A három periódusban összesen 4 szivattyútelepnél történt kisebb-nagyobb javítás, mely elektromos és gépi meghibásodásokat jelent. A belvízvédekezés mértékét jól

szemlélteti, hogy a 30 belvízvédelmi szivattyútelepből – egyidejűleg – 20 üzemelt.

Több csatornán szükségessé vált, a vízvezető képesség helyreállítása és növelése érdekében, a vízfolyásátló akadályok eltávolítása úszó nádvágóval és munkagépekkel. Ilyen munkákat végeztünk a Holt-Sebes-Körös-főcsatornán, a Kígyósi-főcsatornán, az Eleki-főcsatornán, a Hosszúfok-Határér-Kölesér-csatornán, az Ősírít-csatornán, az Élővíz-csatornán, az Új-Szörhalmi-csatornán, a Mezőberényi-főcsatornán, a Dögös-Kákafoki-főcsatornán és a Malomzug-Décsipusztai-főcsatornán, összesen 18,6 km hosszban.

Belvíztározás a Siratói- és Kígyósi-tározóban, a Peresi- és a Félhalmi-holtágban és a Szarvas-Békésszentandrás-holtágban történt.

A három védelmi periódus során 14 önkormányzat rendelt el készültséget és 1 önkormányzat (Kétsoprony) nyújtott be vis maior támogatási igényt.

A területünkön lévő mindhárom társulat is védekezést folytatott.

A védekezés főbb számai, maximális értékek:

Maximális elöntés 2010. június 4-én 14 060 ha (vetés 6 500 ha, szántó 2 330 ha, legelő 2 740 ha, egyéb 2 490 ha).

Védekező létszám 2010. június 9-én 139 fő.

A fő befogadókbá átemelt vízmennyiség egy napon, június 5-én 4 millió 405 ezer m³.

Összes átemelt vízmennyiség az első periódusban 245 ezer m³, a második periódusban 9 millió 063 ezer m³ és a harmadik periódusban (július 5-ig) 99 millió 094 ezer m³, összesen 108 millió 402 ezer m³.

A legtöbb, egyidejűleg működő szivattyútelep száma (2010. június 5.) 20, melyek kapacitása 65,74 m³/sec, ez az összes szivattyútelepi kapacitásnak az 50%-a.

A társulatok által egyidejűleg üzemeltetett szivattyútelepek és szivattyúállások száma 53 db.

Összességében megállapítható, hogy a 2010. április 7-től napjainkig tartó belvízvédelmi időszakok alatt, eredményes vízkárelhárítási tevékenységet tudunk folytatni annak ellenére, hogy a belvízvédekezésbe bevont emberek már december 23-a óta (21 nap kivételével) folyamatosan védekeznek.

Zsurzsáné Szőke Tímea

Halpusztulás és III. fokú vízminőségi kárelhárítás a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán és a Hármaskörösön

2010. június 12-én kollégáinktól bejelentést kaptunk, miszerint a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán Szandazugnál és Ecsegfalvánál kellemetlen szaghatás és halpipálás tapasztalható, mely jelenségek Árvízkapunál is fokozottan jelentkeznek. Rövid idő elteltével már halpusztulásról is érkeztek hírek, a már említett szakaszokról.

Az ilyenkor szokásos intézkedésnek megfelelően értesítettük a Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget, illetve a Hortobágy-Berettyó-főcsatorna halászati hasznosítóját, a Gyomaendrődi Körösi Halász Szövetkezetet is.

A Felügyelőség vízminőségvizsgálatot végzett, az előzetes eredmények V. osztályú (erősen szennyezett) szerves anyag és oxigénháztartási eredményeket mutattak.

A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán kialakult halpusztulás tömeges méretűvé válása miatt, 2010. június 15-én 15.00 órától III. fokú vízminőségvédelmi készültséget rendelt el.

A készültség elrendeléséről tájékoztattuk az ÁNTSZ területi szervezeteit, az illetékes vízügyi igazgatóságokat, a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségeket, az illetékes nemzeti park igazgatóságokat és a víztér halászati hasznosítóját (Körösi Halász Szövetkezet, Gyomaendrőd).

Tekintettel arra, hogy a Hortobágy-Berettyón kialakult vízminőségi káresemény rövid időn belül megjelent a befogadón is, június 17-én 10.00 órától szükség volt a III. fokú készültség kiterjesztése a Hármaskörösre is.

A készültség elrendeléséről tájékoztattuk a fentebb felsorolt intézményeket, illetve a Hármaskörös halászati hasznosítóit (Tiszai Halász Szövetkezet: 0-12,5 fkm, Körösi Halász Szövetkezet: 12,5-40,0 fkm, Körösvidéki Horgász Egyesületek Szövetsége: 40,0 fkm).

A halászati hasznosítók állandó figyelő szolgálatot

tartottak fenn és jogszabályi kötelezettségüknek megfelelően folyamatosan végezték a haltetek víztérről történő letermelését és szakszerű elszállítását.

A még élő halállomány megmentése érdekében igazgatóságunk június 16-án délelőtt megnyitotta a Hortobágy-Berettyó Hármaskörös-zsilip 1-es tábláját, melynek eredményeképp a főcsatorna torkolati szakaszán, mindkét ágon keresztül, folyamatos vízmozgás jött létre a Hármaskörös irányába.

Június 17-én döntés született a Hortobágy-Berettyó Mezőtúr belterületi szakasz szivattyús levegőztetésére is 4 db 300 l/s teljesítményű, dízelmotoros szivattyú igénybevételével. A felvonulást követően, a levegőztetés 18-án a délelőtti órákban kezdődött meg a főcsatorna 6+900 és 7+250 fm szelvényeiben.

Emellett – a KÖR-KÖVIZIG javaslatára – az OMIT elrendelte a szolnoki környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság részére, hogy a Hortobágy-Berettyóba négy, a Hármaskörösbe pedig egy ponton tápláljanak be frissítőt vizet, összesen mintegy 15 m³/s mennyiségben.

Vízminőségi szempontból nehezítő körülmény volt, hogy a Keleti-főcsatornából frissítővíz továbbra sem volt biztosítható, eleinte a Felső-Tisza, később pedig a Hortobágy-Berettyó árvízvédelmi helyzete miatt.

Június 18-án a Szarvas-Békésszentandrási-holtágba

történő szivornyás vízpótlást – a Hármaskörös romló vízminőségi helyzete miatt – megszüntettük, a holtág vizének védelme érdekében.

A szivattyús levegőztetést június 21-én megszüntettük, ugyanis a Hortobágy-Berettyón újabb halpusztulást nem jelentettek, így a levonulás másnap megtörtént.

Eközben a Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal június 21-vel elrendelte a Hortobágy-Berettyó-főcsatorna Csudaballa–Ecsegfalva közötti szakaszára és a Hármaskörös Szelevény–Mezőtúr (Árvízkapu) közötti szakaszára a halászati és horgászati tevékenységektől való tartózkodást a legmagasabb, III. fokú vízminőségvédelmi készültség feloldásáig.

Igazgatóságunk üzemi céllal működtetett vízminőségi laboratóriuma június 23-tól napi rendszerességgel vízminőségi vizsgálatokat végzett a Hármaskörösön és a Szarvas-Békésszentandrási-holtágon abból a célból, hogy megállapítsa, mikor lehet elkezdni a holtág szivornyás vízpótlását. A mintavételezés a folyón kettő, a holtágon pedig négy szelvényben történt, az eredmények összehasonlító táblázat és grafikonok formájában tájékoztatóként megjelentek.

Időközben a Hármaskörösön (és a Körösök egész vízrendszerén) levonuló újabb árhullám miatt a Hortobágy-Berettyó Hármaskörös-zsilip 1-es

tábláját újból lezártuk június 23-án. Az összegyűlt uszadék letermelése – a TI-KTVF javaslata alapján – ugyanezen a napon elkezdődött 1 db lánctalpas hosszúgemes kotró igénybevételével, mely munka másnap be is fejeződött. Az elszállított uszadék mennyisége mintegy 30 t volt.

Június 26-án igazgatóságunk Szarvasi Szakmérnöksége jelezte, hogy a Szarvas-Békésszentandrási-holtág egyes szakaszain kagylópusztulás tapasztalható. Emiatt felhívtuk a holtág halászati hasznosítóinak, a Halászati és Öntözési Kutatóintézet és a Körös-szögi Kistérségi Kht. figyelmét arra, hogy a területükön tegyék meg a szükséges intézkedéseket a kagylótetek összeszedése és elszállítása érdekében.

A kagylópusztulás okainak kiderítése érdekében, június 30-án a Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Állategészségügyi Igazgatóságával közösen mintát vettünk a kagylókból, melyeket felküldtünk a központi igazgatóságukhoz virológiai vizsgálatra. Az eredmény egyelőre nem ismert.

Június 30-án a Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal a Hármaskörös Szelevény és Békésszentandrási duzzasztó közötti szakaszára a halászati és horgászati tevékenységektől való tartózkodást feloldotta, melyet a többi szakaszon továbbra is érvényben tartott.

A szolnoki környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság – kezdeményezésünkre – július 2-től a Nagykunsági-főcsatorna 39. műtárgy (öcsödi) és a Nagykunsági-főcsatorna Keleti-ág 25. műtárgy (túrkevei) víztáadási pontokat kivéve, a június 17-e óta folyamatosan biztosított valamennyi vízleáradást megszüntette.

A javuló árvízvédelmi helyzet kapcsán a Hortobágy-Berettyó Hármaskörös-zsilip teljes megnyitására került sor június 3-án délelőtt.

Ugyanezen a napon a Hármaskörös javuló, ill. a

Folytatás a 8. oldalon ➔

Halpusztulás és III. fokú vízminőségi kárelhárítás a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán és a Hármaskörösön

► Folytatás a 7. oldalról

Szarvas-Békésszentandrás-holtág romló vízminőségére figyelemmel, az esti óráktól megkezdtek a holtág szivornyás vízpótlását 1 db szivornyacsóval.

Figyelembe véve a javuló vízminőségi helyzetet, illetve a hal- és kagylópusztulás megszűnését, igazgatóságunk a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV.26) Korm. rendelet 19.§ értelmében 2010. július 5-én 19.00 órától a vízminőségvédelmi készsültséget megszüntette.

Július 7-én a Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal a június 21-én elrendelt, halászati és horgászati tevékenységektől való tartózkodást – a még tilalom alatt lévő vízterületekre is – feloldotta.

A vízminőségi kárelhárítás keretében, a Hortobágy-Berettyón a halászati hasznosító mintegy 20 mázsa haltetemet szedett le a vízfelületről és szállított el megfelelő helyre. Az eseményt komoly média-érdeklődés kísérte.

A Hármaskörösön a halpusztulás mértéke – köszönhetően elsősorban a lényegesen nagyobb vízhozamnak – kisebb mértékű volt. Itt összesen mintegy 10 mázsa haltetemet gyűjtöttek össze a Békésszentandrás duzzasztó fölötti szakaszán, alatta kismértékű volt csak a kár.

A Szarvas-Békésszentandrás-holtágon a kagylópusztulás mértéke messze elmaradt a korábbi években tapasztaltaktól, itt mindössze a Körös-szögi Kistérségi Kht. kezelésében lévő területről szedtek össze mintegy 50 kg kagylótetemet (a HAKI kezelésében lévő szakaszon nem volt pusztulás).

Az az elképzelés is többször napvilágot látott, mely szerint a Hortobágy-Berettyó, s ezáltal a Hármaskörös vízszennyezését valamelyik szennyvíztisztító-, vagy állattartó telepről bekerült szennyező (mérgező) anyag okozta volna. A TI-KTVF laboratóriuma ennek tisztázására folyamatosan végeztet vízmin-tavételezést és ellenőrzéseket a lehetséges helyszíneken,

azonban pontszerű szennyező forrásra utaló jelenségeket nem tapasztalt, így a korábbi feltételezések alaptalannak bizonyultak. A havária helyzetet tehát nem üzemi eredetű szennyezés okozta, hanem a hosszabb ideje tartó ár- és belvízvédelmi körülmény, valamint a júniusi, hirtelen kánikulai időjárás együttesen.

A július elején lehullott, igen nagy mennyiségű csapadék okozta jelentős belvízbeemelés a főcsatorna felső szakaszán III. fokú, alsó szakaszán pedig előbb I., később II. fokú árvízvédelmi készsültséget eredményezett. A Tisza, s így a Hármaskörös visszaduzzasztó hatása miatt a Hortobágy-Berettyó gyakorlatilag állóvízi jellegűvé vált, a kiterült hatalmas víztömeg csak nagyon lassan tudott ürülni a befogadó felé.

A vízminőség látványos leromlásához az utolsó „lökést” az adta meg, hogy a már említett csapadékos időjárást követő hirtelen légköri felmelegedés nyomán a víz hőmérséklete is megemelkedett, ami szintén kedvezett a bomlási folyamatok beindulásának. A hatóság által elvégzett vízvizsgálatok alapján rendkívül magas (V. osztályú = erősen szennyezett) volt a vízben lévő szervesanyag mennyisége, viszont az oldott oxigén tartalma drasztikusan lecsökkent, az ortofoszfát-tartalom pedig nagyságrendileg volt nagyobb az erősen szennyezett határértéknél. A vízpangás és a folyamatosan keletkező haltetemek, valamint a meleg időjárás miatt a víz sötét színűvé vált, szaga pedig rendkívül bűzös volt.

A három hétig tartó vízminőségi kárelhárítási készsültség alatt igazgatóságunk az érintett két másik környezetvédelmi és vízügyi igazgatósággal (Szolnok, Debrecen) közös erőfeszítéseket tett a vízminőség javítása és a vízi élővilág megmentése érdekében. Jó és célravezető volt a kapcsolatunk a TI-KTVF debreceni és gyulai munkatársaival, a halászati hasznosítókkal, a halászati hatósággal és az egyéb érdekelt szervezetekkel.

Lúci Gergely

Közmunka 2010

A Nemzetgazdasági Minisztérium – 2010/9. jelzéssel – meghívásos pályázatot írt ki, melynek célja az ár- és belvíz elleni védekezést és a víz levonulása utáni helyreállítást segítő feladatok végrehajtása. Az igazgatóságunk által elkészített és benyújtott, támogatást nyert pályázatban 2010. június 16–július 31. között 205 fő közmunkás foglalkoztatását vállaltuk, ebből 64 fő a Gyulai, 100 fő a Szeghalmi, 41 fő pedig a Szarvasi Szakasztechnikus területén dolgozik. A pozitív bírálat után, a rendelkezésünkre álló rövid időszak alatt a munkáügyi kirendeltségek által ki-

közvetített közmunkásokkal megkötöttük a szerződéseket, törekedve arra, hogy a foglalkoztatottak a leghátrányosabb helyzetű, tartós munkanélküliek közül kerüljenek ki. Elvégeztük az orvosi alkalmassági vizsgálatokat, biztosítottuk az egyéni védőfelszereléseket. A szakasztechnikus területeken – a pályázati programban foglaltaknak megfelelően – az árvízvédelmi töltések, előterek és a töltés menti szivárgók gaztakarítása, a belvízcsatornák cserjeirtása és gaztakarítása, valamint a csatornák és műtárgyaik vízfolyást gátló akadályainak eltávolítása folyik.

Dalmadi Zsolt

Rövid hírek

Előadást tartottunk budapesti diákoknak

A budapesti Szent Lőrinc Katolikus Általános Iskola nyolcadik osztályos, kiránduló diákjai és tanárnőjük látogatott el igazgatóságunkhoz – előzetes bejelentkezés után – 2010. június 3-án. A tanárnő kérésére munkatársaink előadást tartottak három témában, annak érdekében, hogy a tanulók jobban megismerjék a város vizes múltját és jelenét. Elsőként az Élővíz-csatorna kialakulásáról Batai Jánosné, majd a gyulai hévízről és a Gyulai Várfürdőről Kiszely-Peres

Bernadett és Mizák Nikolett előadásában hallhattak a diákok. Végezetül Lévai Ildikó tartott ismertetést az egykori városi tisztasági fürdőről, a Városház utca 25. szám alatti épületet is bemutatva. Az osztálykiránduláson lévő diákok érdeklődését felkeltette a valamikori közfürdő helyreállított két medencéje és a kupolás fürdő. Búcsúzóul, egy fotó kedvéért, a török fürdő lépcsőzetesen kialakított, víz nélküli medencéjében mindannyian „megmártóztak”.

Batai Jánosné

Árvízi emlékülés – Körösladány

Az 1970-es rendkívüli Tisza-völgyi, illetve a Körös-völgyben töltésszakadással is járó 1980-as nagy árvíz megemlékezési

sait foglalta össze, illetve fogalmazta meg az akkori események hatásait.

Kazinczy István, a Helytörténeti Gyűj-

temény vezetője a lakosság kitelepítéssel kapcsolatos emlékeit idézte fel, dr. Asztalos Miklós naplójából idézve.

Turbucz Zoltán, a Ladányi Társaság elnöke az 1980-as – Újladány kitelepítésével járó – töltésszakadásra emlékezett.

A rendezvény csúcspontjaként, a Helytörténeti Gyűjtemény árvizekre emlékező kiállításának megnyitóján vehettek részt a jelenlévők, ahol bemutatták az egykori újságcikkeket, az árvízvédekezéshez használt eszközöket (a kiállítás ezen része tervezetten őszig látogatható).

Az előadások, illetve a kiállítás megnyitója után, az árvízvédekezésekben tevékenyen résztvevő, ma már nyugdíjas éveiket töltő kollégáink nagy lelkesedéssel mesélték emlékeiket.

A Körösladányi Helytörténeti Gyűjtemények Háza felkeresése tartalmas időtöltése lehet egy családi kirándulásnak, jó szívvel ajánlom figyelmébe mindenkinek.

Kővárné Szabó Erzsébet

sorozata megérkezett igazgatóságunk működési területére is.

2010. június 18-án Körösladány település tartott közös emlékülést igazgatóságunkkal (az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztály munkatársai májusban már részt vettek a Felső-Tiszán, Fehérgyarmaton rendezett megemlékezésen).

A körösladányi Tüköry Lajos Általános Iskola felújított konferenciatermében az események felelevenítése három előadáson keresztül történt.

A polgármesteri köszöntőt követően az első előadást Bak Sándor igazgató tartotta. Az 1970-es rendkívüli – a Körösladányi vízmércén a máig LNV-t hozó – árvíz tényadatait, vízügyi szakmai vonatkozá-

„Hasznos” ismeretek

A Hasznosi víztározót a Mátrában eredő Kövices patak vízhozama, és a völgy vízgyűjtő területéről befolyó vízmennyiség táplálja. A tározó 1986-tól kezdve biztosítja a térség vízellátásának folyamatoságát, a 43 települést ellátó Közép – Nógrád – Mátravidéki Regionális Vízellátó Rendszer vízbázisát képezi. Építése 1973-1986 között történt, térfogata $\approx 2.000.000 \text{ m}^3$, vízfelülete 23 ha. A völgyzárógát hossza 234,5 m, vegyes szerkezetű földgát, melynek maximális magassága 27,5 m – Magyarország legmagasabb völgyzárógátja.

A május-júniusi csapadéktevékenységek hatására a Kövices patakon 2 rendkívüli árhullám vonult le. Az első árhullám hatására (május 15–16.) a tározótöltés mentett oldali rézsűjén mintegy 15-15 m hosszban rézsűcsúszások alakultak ki. A második árhullám június 1–5. között vonult le, amikor is a víz a körbukós árapasztó bukókoronája fölött 24 cm-rel tetőzött. A már meglévő csúszások között egy harmadik is jelentkezett. A kialakult árvízi helyzetre tekintettel, a megyei Védelmi Bizottság kiürítette a veszélyeztetett településeket és vészhelyzetet rendelt el.

A megsérült töltést helyreállításában – az Észak-magyarországi Regionális Vízművek Zrt. Megrendelésére – a VIZITERV CONSULT Kft, az ALTERRA Kft., a VITUKI Nonprofit Közhasznú Kft., a GEOHIDRO és a BÉKÉSDRÉN Kft. vesz részt.

A suvadások megjelenése után talajmechanikai fúrásokat készítettek, amelyek megállapították, hogy a gát belseje száraz, az ezt képező kövér agyag talajfizikai jellemzői kedvezőek, a rézsűhámítások ellenére a töltés állékonysága nincs veszélyben. A töltés helyreállítása során a lecsúszott földet el kell váltítani, és homokos kavicsal (Trp=90%) kell kitölteni. A kiemelt föld környezetbarát felhasználásáról is gondoskodnak, a térség szemételepeinek a takaróborí-

tását tervezik vele elvégezni. A szivárgó rendszer felülvizsgálata, és átépítése is szükséges a mentett oldali támasztótest vízmentesítése érdekében. Mind a padkán, mind a völgyoldal felől érkező vizeket 6,0 m mélységű drénszivárgóval gyűjtik majd össze. A helyreállítás következő lépcsőjében a mentett oldal rézsűjének megtámasztása következik. Az anyagnyerőhely céljára a tározótérben kutatófúrásokat végeztek, és a gát anyagához

hasonló talajfizikai jellemzőkkel bíró kövér agyagot találtak. A terv ezen kívül előírja a tározó monitoring rendszerének – piezométer kutak, mozgásvizsgálati hálózat – jó karba helyezését és működtetését. Amennyiben a helyreállítási munkák során jelentős árhullám alakulna ki, akkor vízügyi árvízvédelmi osztag helyszínre rendelése is szükségessé válhat. Súlyosbítja a helyzetet, hogy a tározó nem rendelkezik vészárpasztóval. A tározó rendkívüli árvízi tehermenté-

sítésére egy, a kezelőtoronyba épített árvízi nyílást terveznek. Vizsgálták a gáttestbe építhető homlokbukós árapasztó, vagy a tározó oldalán föld árapasztó beépítésének a lehetőségét is, de ezek kiépítése rendkívül költséges és a megnövekedett vízmennyiséget a Kövices patak – jelenlegi állapotában – nem tudná károkozás nélkül továbbvezetni, ezért felülvizsgálata szükséges.

A helyreállítási munkák befejezése július 31-re várható.

Laurinyecz Pál

ZÖLD-PONT

Ökoturisztika szárazon és vízen

A fenntartható turizmusfejlesztés érdekében, a Körösök Völgye Natúrpark Egyesület és a Közép-Békési Területfejlesztési Önkormányzati Társulás intézményi együttműködést kezdeményezett a Körös völgy aktív turizmusáért. A tervezett együttműködés célja, hogy a Körös-vidék, a közép-békési régió természeti területei, ökoturisztikai látványosságai nagyobb figyelmet kapjanak, kiemelt turisztikai célterületté váljanak.

2010. április 1-jén rendezték meg az együttműködésben résztvevő szervezetek tagjai az Élővíz-csatorna bejárást

a gyulai tápsziliptől Békéscsaba belvárosáig. Célként a területen eddig végzett munkák bemutatását, valamint egymás jobb megismerését tűzték ki. A szervező Körösök Völgye Natúrpark Egyesület, a Közép-Békési Területfejlesztési Önkormányzati Társulás, a Körös-vidéki Horgász Egyesületek Szövetsége, a Százlábú Egyesület és a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság munkatársai együttesen tették vízre kenuikat és indultak Gyula belvárosa felé. A bejárás azon résztvevői, akik már többször eveztek az Élővíz-csatorna

felső szakaszán, jól láthatták a csodálkozással kevert, keserű arckifejezést azon társaik arcán, akik elé első ízben tárult a part, vegyes képet mutató látványa. A telektulajdonosok igen változatosan hasznosítják, használják a csatornapartot és környezetét. Van, aki a gyep lenyírásán, a fák és bokrok gondozásán túl még virágokat is ültet a partra, míg mások az elhasználadott agrofólia, repedezett öntözőcső, rozsdás fémhulladék, sőt kazánsalak tárolására használják azt. Azon túl, hogy az utóbbi, szemnek koránt-

Folytatás a 11. oldalon ➔

„A HEC-RAS egydimenziós hidrodinamikai modellel szerzett tapasztalatok bemutatása a Körösök vízrendszerében”

címmel a Magyar Hidrológiai Társaság Békés Megyei Területi Szervezete előadótűlést tartott igazgatóságunk központi székházában.

A 2010. május 26-án megtartott rendezvény jó lehetőséget biztosított arra, hogy a téma iránt érdeklődő, közel 40 fős hallgatóság egy naprakész, átfogó és számos kérdésben részletekbe is hajló információkat kapjon a HEC-RAS hidrodinamikai rendszer ezen változatáról.

A rendezvényen Kiss Attila először a HEC-RAS alapfogalmait, elméleti hátterét, a 2009-es oktatás-képzés végrehajtásának tapasztalatait ismertette, majd részletesen szólt a modell alkalmazásának egy speciális helyzetéről: a 2006-os árvízi viszonyok között elképzelt Mérgesi tározónytás hidrodinamikai szituációjáról.

A következő előadásokban

előbb Czákó András, a Fekete-Körös Mályvádi tározójának modellezési folyamatát és annak eredményeit, majd Laurinyecz Pál a Kisdelta tározó modellezésével kapcsolatos tapasztalatokat és eredményeket adta közre.

Az előadásokból kiderült, hogy az egydimenziós hidrodinamikai rendszer nagyon jól használható a hosszirányú vízhozam-, vízállásváltozások hidraulikai nyomonkövetésére, a meglévő adatsorok alapján szakmailag feltételezhető mértékadó árvízi adatok, hidraulikai jellemzők meghatározására, esetenként – bár nem ez a modell legfontosabb specialitása – a vízállás-előrejelzések meghatározására is.

Felkért hozzászólásában Dr. Szlávik Lajos, az Eötvös József Főiskola Vízépítési és Vízgazdálkodási Tanszékének vezetője a HEC-RAS modell

alkalmazásának jövőjét mutatta be a vízügyi ágazatban.

Előadásából megtudtuk, hogy a rendszer alkalmazásának bevezetése valamennyi vízügyi igazgatóság részére szakmailag ajánlott célkitűzés. Tájékoztatót kaptunk arról, hogy elkészült és a magyarországi bevezetés előtt áll modell kétdimenziós változata, mely a hosszirányú változásokon túl, a felszíni vízmozgások keresztirányú – így területi jellegű – mozgásait is már képes leírni, modellezni.

A programnak ez a változata várhatóan a különböző árvízi szükségtározók megnyitása, s vízzel való szabályozott elöntések modellezésére, az ártéri öblözetek megfelelő szintű lokalizációs terveinek elkészítésére, pontosítására lesz különösen alkalmas.

Az előadótűlést második részében az MHT Békés Megyei

Területi Szervezetének, 2010. évi vezetőségválasztásával kapcsolatos „Jelölőbizottság” megválasztása történt, mivel a jelenlegi megyei vezetési mandátuma 2010. év végével lejár.

Az előadótűlést MHT tagjai a háromtagú jelölőbizottság elnökéül Kopcsák András, a KÖR-KÖVIZIG osztályvezető helyettesét, tagjaként Gellén Sándornét, a Békés Megyei Vízművek Zrt. központi laboratóriumának bakteriológiai csoportvezetőjét és Wágner Máriát, a KÖR-KÖVIZIG csoportvezetőjét választották meg. Feladatuk az, hogy az MHT tagság véleményének kikérésével, a 2010. december elejére tervezett vezetőségválasztó ülésen, az MHT Békés Megyei Területi Szervezetének új vezetőségére javaslatot tegyenek.

Réti László

Ökoturisztika szárazon és vízen

► Folytatás a 10. oldalról

sem kellemes látványt okoz, következtetni enged a tulajdonos általános környezeti szemléletére is – vélekedtek a bejárás résztvevői. Gyula belvárosa felé haladva, szerencsére már az ápolt partrészek látványa volt többségben és kenus csapatunk láttán mosolygott szinte minden, parton sétáló öreg és fiatal. Az evezés már csak ilyen, nézni is jó, de mégiscsak evezni az igazi. A bejárás egyik célja a figyelemfelhívás volt, hiszen a három város, Gyula, Békéscsaba és Békés csak az utóbbi években kezdte felismerni, milyen nagy jelentősége van az Élővíz-csatornának a turisztikai kínálat, a kulturális élet, az egészséges környezet, a sport, a környezeti nevelés és szemléletformálás területén egyaránt. Gyula és Békéscsaba között a parton és a parti növényzet között látható pillepalackok, sörösdobozok jól mutatták, hogy a környezeti szemléletformá-

lás, környezetkultúra területén bizony még jócskán van mit fejlődnünk.

A fent leírt bejárás tapasztalatainak ismeretében, különösen nagy örömmel vettünk részt az Országos Polgárőr Szövetség, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium szervezésében 2010. május 8-án rendezett „Tavaszi Nagytakarítás” elnevezésű akciónapon, melynek célja, a településeken található elhagyott hulladék felszámolása volt. Az akció helyszínéül az Élővíz-csatorna gyulai szakaszát választottuk.

Jó volt látni a tettere kész polgárőrökből és vízügyes dolgozókból álló csapatot. Külön öröm volt azon civilek részvétele, akik a kezdeményezés fontosságát felismerve, céljaival egyetértve, csatlakoztak az Élővíz-csatorna két partján elinduló, vízi csónakos egységgel kiegészült, közel negyven főt számláló csapathoz.

Az akció környezetvédelmi szemléletformáló jelentőségét – a vízről és vízpartról összegyűjtött jó néhány zsáknyi hulladékon túl – jól példázta, hogy Antal János, a Polgárőr Egyesület elnöke, az egyesület éves közgyűlésen külön kiemelte az akciónap sikerességét, illetve a résztvevők életkorának megoszlását (a legfiatalabb csapattag hét, míg a legidősebb hetven esztendő volt).

Végezetül egy harmadik vízi esemény: a IX. Élővíz-csatorna Emléktúra, III. Magyar–Román Fehér-Körös túra, amelyet 2010. június 3–6. között rendeztek meg. Az idei túrán igazgatóságunkat egy hajónyi személyzet képviselte. A túrát megelőző csapadékos időjárás miatt felmerült annak elhalasztása, de végül – Foltán László kenu olimpiai bajnok magvas eligazítását meghallgatva, „az uszadék fa is leúszik valahogy, mi pedig még evezünk is...” – mégis elindult

a tizenkét kenu számláló csapat Kisjenőből. Az árhullán segítségével néhány órán belül elértük a határt, a nem mindennapi úti okmány ellenőrzését követően megérkeztünk Gyulaváriba. A polgármesteri köszöntő és néhány energiapótló falat és hűsítő ital után a KÖR-KÖVIZIG egysége még haza, illetve házig evezett Gyulán az Élővíz-csatornán, másnap pedig már Veszelynél várta a gyülekező mezőnyt (hiába, ha fiatal a kormányos...).

Békéscsabán, az Árpád fürdő parkjában ért véget a túra, a már hagyományosnak számító emlékfa ültetéssel. A résztvevők évekkel ezelőtt fedezték fel a Körösök vidékének természeti értékeit, az Élővíz-csatorna szépségeit, és évek óta visszajárnak olykor az ország másik végéről, hogy felhívják a helybeliek figyelmét ezen értékek fontosságára, és megőrzésére.

Juhász András

Tanulmányút Kárpátalján

A Magyar Hidrológia Társaság Békés Megyei Területi Szervezetének elnökségi tagjaként, mint az egyik túravezető 2010. június 1–5. között szakmai tanulmányúton vehettem részt a Tisza kárpátaljai, felső vízgyűjtő területén.

A program összeállításában, illetve a térség megismerésében nagy segítségemre volt Varga Attila, a Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság ügyintézője, ukrán-magyar határvízi titkár. A nyíregyházi kollega – megszakítva árvízvédelmi osztályon végzett tevékenységét – megmutatta szülőföldjét, akinek ezúton is szeretném megköszönni munkáját.

Az öt nap alatt az 50 fős társaságnak lehetősége volt a Tisza ez évi – szám szerint, ha jól emlékszem – 9. árhulláma kialakulásának megfigyelésére. A kirándulás alatt jelentős csapadéktevékenység volt a vízgyűjtőn – a magyarországi területekhez hasonlóan.

A teljesség igénye nélkül az események sora:

Szálláshelyünk Beregszászon a Helikon Hotelben volt. A vacsorák jó hangulatban, élő zene mellett teltek. Beregszász a csodák városa, minden három nyelven (magyar, ukrán, orosz) van kiírva, mindenki három nyelven beszél, a nemzetiségek jól megférnek egymás mellett. Az időszámítás is kettős, van helyi idő, mely megegyezik a magyarral.

A résztvevők számára örökké emlékezetes marad a helyi humorista, Pitkin által tartott szórakoztató, elgondolkodtató előadás, senki sem felejtí a Véréket.

Az Attila által összeállított tartalmas program alapján a Tisza jobb oldali mellékvízfolyásai közül bejártuk a Latorca

(Munkács és Szolyva között), a Borzsa (Dolha térségében) vízgyűjtő területét.

Meghatottan énekeltük el a himnuszát a Vereckei-hágón. Akkor és ott mindenkinek Góg Imre bácsi jutott eszébe, aki a kirándulás tulajdonképpeni kitalálója volt, de már személyesen nem vehetett részt rajta. Így a koszorút (melynek beszerzése emlékezetes volt) fájó szívvel én helyeztem el az emlékmű talapzatán. Az eső is eleredt, velünk sírt az ég is...

Tanulmányozhattuk a Nagyág változatos medrét, áradó ágban a lipcsei hídnál. Megállót tartottunk a Nagyág és a Talabor vízváltóján, Alsószinevérnél, ahol azonban az időjárás miatt sajnos nem láthattuk a táj szépségeit, az idegenvezetőnk, Terike elmondása alapján csak a képzeletünk szárnyalhatott.

Szitáló esőben, kisebb sétát követően megnézhattuk a Szinevéri-tavat, s fogyaszthattunk a helyi vendéglátóhelyen egy lélekmelegítő italt.

A Tiszával először a Tiszaújlaki hídnál (a határátkelőhelynél) találkoztunk, az akkori vízszintje az I. fokú készülségi szint közelében volt.

A kirándulás csúcspontja a Fehér,- és Fekete-Tisza összefolyásának megtekintése volt.

A tény, hogy az egykori Magyarország területén jártunk éppen a trianoni békeszerződés évfordulójának idején, mindenkire nagy hatással volt és gondolom, van a mai napig is.

Utunk során számos nevezetesség megtekintésére is lehetőségünk volt. (beregvári múzeum Beregszászon, Európa közepe, előtte az áradó Tiszával, szeklencei fatemplom, Munkács vára, Szolyva, Rahó, Técső városa, az Ifjúság forrása, a FETIKÖVIZIG vízszintmérő kék bódéi stb.) Megkóstolhattuk a helyi borkülönlegességeket, átkelhattunk a Nagyág egy „asszonyvallató” hídján, kosarakat vásárolhattunk Iza településen. Többször haladtunk el úgy Huszt városa mellett, hogy a várromot egyszer sem láttuk, mindig felhőbe burkolózott.

Tartalmas, emlékezetes tanulmányúton volt lehetőségünk részt venni, s megismerni egy részét egy eddig számunkra misztikus távolságban lévő, csodálatos magyar tájnak, mely tudjuk, hogy visszavár bennünket.

Aki engem ismer, tudja, hogy Erdély, a Körösök és a Maros vízgyűjtő területe mindig a szívem csücske volt, mára elmondhatom, hogy Kárpátalja és a Tisza pedig örök szerelem marad.

Kőváriné Szabó Erzsébet

Lásd világotat zöldben!

A címben szereplő felkérés, felszólítás diákoknak szól, akiknek a Magyarország–Románia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében adódott nagyszerű lehetőségük arra, hogy részt vegyenek egy nemzetközi környezetvédelmi és természetvédelmi programban.

Hogyan lehet felkelteni manapság a diákok érdeklődését a környezet- és természetvédelem iránt? Napjainkban, amikor videó berendezések, számítógépes animációk, DVD-filmek látványvilága olyan mértékben és széles megjelenési formában van jelen az életükben, hogy szinte alig tudunk olyan területet említeni a szórakozás, az információátadás, vagy éppen az oktatás területén ahol ezek a berendezések ne lennének jelen. Vajon ezek a technikai eszközök – amelyek sajnos nem egy esetben inkább eltávolítják a természettől, és közösségi létformáktól a diákokat – miként vehetők igénybe abból a célból, hogy csoportos környezet- és természetvédelmi tevékenységre ösztönzőleg hassanak?

Valakik kitalálták. Meghirdettek egy pályázatot diákok körében, amelyben néhány perces, saját maguk által készített környezet-és természetvédelmi témájú videó anyaggal lehetett regisztrálni. A beküldött filmek nagy száma mutatta az ötlet sikerességét. Jutalmul a készítőkhívást kaptak egy nemzetközi sátoráttörőbe. Ezen a ponton kapcsolódott be a történetbe az igazgatóság. Olyan helyszínt keresett a tábor szervezője, a mátraszertimrei székelylyű, Genea Természet- és Környezetvédelmi Egyesület, ahol 150, 10-18 év közötti gyermek két héten keresztül jól érezheti magát. Ez a helyszín lett a Hosszúfoki szivattyútelep környéke. 2010. június 23-án érkezett az első csoport fiatal. Igen hamar egy jól szervezett méhkashöz hasonlított a környék. A táborban a különböző országok, más és más tájairól érkezett diákok számára a természetben való kerékpározás, vízitúrázás, a természetben végezhető sportok és játékok kipróbálásán túl, jutott idő egymás gondolatainak megismerésére, előre mutató eszmecsere folytatására. A közös munka és persze a hasonló érdeklődési kör, nagyban hozzásegítheti a diákokat későbbi tanulmányaik elsajátításához és fejlesztőleg hat kommunikációs képességükre. A magyar és román nyelv mellett, gyakran előkerült a nemzetközi kapcsolatban használt angol nyelv is.

Miért jó még egy ilyen tábor? Talán azért is, mert korántsem csak a diákok szereznek új ismereteket és tapasztalatokat, hanem a tábor szervezői és talán mi is. Mondhatni, hogy a véletlen sodorta a tábor szervezőt a Körösök vidékére, az viszont már nem véletlen, hogy egy nemzetközi tábor helyszínéül választotta azt. Felismerte a táj szépségében rejlő lehetőségeket, amely számunkra olyannyira természetes, az idegen számára az csoda. E sorok írójaként, volt szerencsém kollé-

gáimmal két estét a táborozókkal tölteni, beszélgetni a diákokkal és a tábor szervezőivel. Láthattuk, milyen a színvonalas természet- és környezettudatos pedagógia, valamint azt, hogy mi a különbség a munka és a hivatás között. Tanítaniuk és tanulniuk

kell, nekünk, mindnyájunknak pedig figyelniük rájuk, s velük tanulni, szavaikból, ötleteikből, melyekkel elmondják, hogy ma milyen színben látjuk világunkat és hogy jövőnk alakítása közös felelősségünk.

Juhász András

Békés Megyei Köztisztviselői és Közalkalmazotti Nap

„Ízutazás Békés Megyében” címmel rendezett köztisztviselői és közalkalmazotti napot a Békés Megyei Önkormányzat július 1-én Szabadkigyóson, a kastélyparkban. Az érvényben lévő ár-, bel- és vízminőségvédelmi készültségek, valamint a határidős igazgatósági feladatok miatt sajnos csak csökkentett létszámmal tudtunk részt venni a rendezvényen. Ennek ellenére, vagy éppen ezért, megtettünk mindent, hogy a megmérettetésen bebizonyítsuk, könnyedén elérjük az LJP (LegJobb Pörkölt) szintjét. Négy csapattal vonultunk fel a helyszínre, ahol gyors tereprendezés után megkezdtuk a kivitelezést: az ételek elkészítését. A Szeghalmi

Szakaszmérnökség „Legjobb” fantázia-nevű csapata Berki András vezetésével birkapörköltöt, az „Árvízcsúcs” csapat Kisházi Péter Konrád irányításával és az „Abszolút” lánycsapat Szászalmi Mariann vezetésével szürkemarhapörköltöt, az „Infocúcs” nevű csapat pedig Such Pál irányításával mangalicapörköltöt készített. A gasztronómiai előrejelzésünk beigazolódt: a birkapörköltünk különdíjat nyert, a lányaink pörköltje pedig szürkemarha kategóriában II. helyezést ért el.

Reméljük, hasonlóan jó hangulaton, nagyobb létszámmal, jövőre is megcsillogtathatjuk főzőtudományunkat.

Valentinyi Ágnes

SZEMÉLYÜGYI HÍREK

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonyt létesített:

Valentinyi Ágnes árvízvédelmi ügyintéző munkakörben, 2010. április 1-jétől az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztálynál.

Csiffáriné Gúti Erzsébet számviteli ügyintéző munkakörben, 2010. április 8-tól a Gyulai Szakasz mérnökségnél.

Nagy Anita pályázati ügyintéző munkakörben, 2010. április 15-től a Pályázati Osztálynál.

Szalai László könnyű-és nehézgépező munkakörben, 2010. április 23-tól a Gyulai Szakasz mérnökségnél.

Juhász Ágnes biológus munkakörben, 2010. május 1-jétől a Vízgazdálkodási Osztálynál.

Püski Gábor szivattyútelepi gépkarbantartó munkakörben, 2010. június 1-jétől a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.

Grúz Lajos szivattyútelepi gépkarbantartó munkakörben, 2010. június 1-jétől a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.

Karakas Mariann pályázati ügyintéző munkakörben, 2010. június 7-től a Pályázati Osztálynál.

Kiss Sándor szivattyútelepi gépkarbantartó munkakörben, 2010. június 18-tól a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya öregségi nyugdíjba vonulása miatt felmentéssel megszűnt:

Karácsony Jánosnak ügyintéző munkakörben, 2010. június 30-ával a Gyulai Szakasz mérnökségnél.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya áthelyezéssel megszűnt:

Krasznai-Kis Eszternek ügyintéző munkakörben, 2010. június 14-én a Titkárságon

Az április – május – júniusi időszakban 25 éves jubileumi jutalomban részesült:

Benkő Lászlóné, bérelszámoló a Gazdasági Osztályon, Holló János, gátőr a Szarvasi Szakasz mérnökségen, Kruchió István, gátőr a Szarvasi Szakasz mérnökségen, Varga László, szivattyútelepi gépkarbantartó a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál.

40 éves jubileumi jutalomban részesült:

Tarsoly Lajosné, ügyintéző a Gazdasági Osztályon, Arató Lajosné, igazgatási ügyintéző a Jogi és Igazgatási Osztályon.

VÍZMINŐSÉG

Üzemellenőrző mérések

Igazgatóságunk mini laboratóriuma április 15-én, az öntözési szezonnal együtt megkezdte a felszíni vízvizsgálatokat. A vizsgált vízfolyások: Szarvas-Békésszentandrás-holtág öntözőrendszer, Élővíz-csatorna öntözőrendszer, Malomfok-Ináncsi öntözőrendszer. Május 25-től június 1-jéig és június 14–15-ig, a rendkívüli belvízhelyzetre tekintettel ellenőrző mérések folytak a Szarvas-Békésszentandrás-holtágon, Hármaskörösön, Fehér-Körösön, III.-16-os tápcsatornán, Vargahosszszai-csatornán, Sebes-Körösön, Holt-Sebes-Körösön, Dögös-Kákafoki-csatornán, Peresi-holtágon, Hosszúfoki-csatornán, Gyepes-csatornán, Élővíz-csatornán, Gerlai-holtágon, Gyulai-lecsapolócsatornán és a Félhalmi-holtágon.

A 2010. évi vizsgálati eredmények honlapunkon, az alábbi elérhetőségen keresztül megtekinthetők: www.korkovizig.hu/vizminosegvedelem/uzemellenorzoo felszíni vízvizsgálatok.

Környezeti (vízminőségi) káresemények

Igazgatóságunk a Hortobágy-Berettyó főcsatornán kialakult halpusztulást és kellemetlen szaghatást okozó, kritikus vízminőségi helyzetre tekintettel, 2010. június 15-én 15.00 órával III. fokú vízminőségvédelmi készültséget rendelt el. Tekintettel arra, hogy a Hortobágy-Berettyón kialakult vízminőségi káresemény rövid időn belül megjelent a befogadón is, június 17-én szükségessé vált a III. fokú készültség kiterjesztése a Hármaskörösre is. A III. fokú vízminőségvédelmi készültséget 2010. július 5-én 19.00 órával megszüntettük.

Bányai Barbara

Együtt Szanazugért!

A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság érdekvédelmi és tömegszervezetei 2010. április 8-án társadalmi összefogást alapítottak „Együtt Szanazugért!” elnevezéssel.

Az összefogás célja, az igazgatóság dolgozóinak, nyugdíjasainak és a családtagjainak bevonása a szanazugi klubház működéséhez szükséges alapfeltételek biztosításába. A gyakorlatban mindez azt jelenti, hogy bekapcsolódhattunk az idei szezonnyitás előtti felújítási munkákba; festettünk, játszóteret újítottunk fel, kertészkedtünk, kerti bútort javítottunk, dekoráltunk és igyekeztünk elvégezni azokat a dolgokat, amiket a jó gazda tesz tavasszal a ház körül.

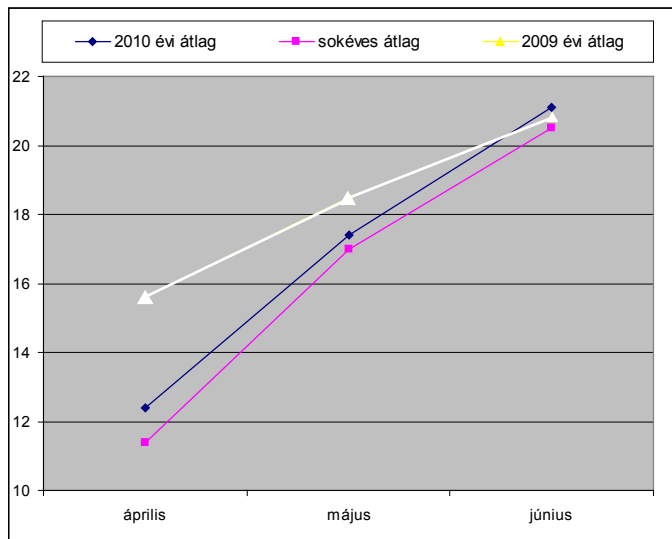
A múltidézően, „társadalmi munkaként” meghirdetett, néhány napos tevékenység sokakat megmozgatott, így nyugdíjas és ifjúsági klubosok, több új munkatárs, s családtagjaik kapcsolódtak be a kezdeményezésbe.

Kurucz András

HIDROMETEOROLÓGIA

Az időjárás alakulása az előző negyedévben, április, május, június hónapokban:

Az időszakot átlag feletti hőmérséklet és változékony időjárás jellemezte. Áprilisban még 1 fokkal volt magasabb a hőmérséklet az átlagosnál, májusban és júniusban már csak fél fokkal. Az átlagos hőmérséklethez közeli állapotot a gyakori hidegfrontoknak volt köszönhető. Április 10-én a maximum hőmérő Németzugban és Kisrétvetőben is csak 10 °C-ot mutatott. Májusban a napi maximum hőmérsékletek között 23 fok különbség is volt (10 °C – 33 °C).

Átlag havi középhőmérsékletek °C-ban

A 30 °C-os, vagy afeletti legmagasabb hőmérsékletű, ún. „hőségnapok” májusban jelentkeztek először. Májusban még az átlagnak megfelelő volt az előfordulásuk, de júniusban 10 ilyen nap is volt, ami duplája az átlagosnak, viszont a tavalyitól 3 nappal elmarad.

Az aktuális hidrológiai esztendő 2009 novemberén kezdődött. Az ez idő alatt lehullott csapadék messze meghaladta a sokéves átlagot (345,4 mm), összességében 257,1 mm többletet mutatott. Az éves alakulása során, a márciusi csapadékszegényebb hónap kivételével rendre mindig csapadéktöbblet volt, novemberben (121,9 mm) és májusban (142,9 mm) majdnem háromszorosan több esett az átlagtól, így alakult ki a hidrológiai esztendő 602,5 mm-es összesített értéke, ami 174%-a a sokéves átlagnak.

Az utóbbi három hónap, vagyis április, május, június csapadékmérlege hasonlóan nagyarányú többletet mutat. A májusi nagymértékű csapadéknak köszönhetően, az utóbbi három hónap is magasan átlagon felüli, 172%-a az átlagosnak.

Az utolsó negyedévben lehullott csapadékmennyiségek és a sokéves átlag alakulása:

Megnevezés	Április	Május	Június	Összesen
2010. évben (mm)	64,2	143,1	82,7	290,0
Sokéves átlag (mm)	45,0	56,7	65,8	167,5
Eltérés az átlagtól (mm)	19,2	86,4	16,9	122,5

A vizsgált talajkutak adatai alapján, a bőséges csapadék hatására folyamatos talajvízszint emelkedés volt tapasztalható. Áprilisban még csak 29 cm-rel, májusban 51 cm-rel, júniusban pedig már több mint egy méterrel, 111 cm-rel helyezkedett el magasabban a talajvízszint a sokéves átlagétól. A vizsgált időszak végére a talajszinthez legközelebb Füzesgyarmaton állt a talajvízszint. Itt áprilistól június végéig 134 cm-t emelkedett a vízszint. Ugyanebben az időszakban a legmélyebben Doboz-Gerlán állt a víz, itt csak 25 cm emelkedés volt.

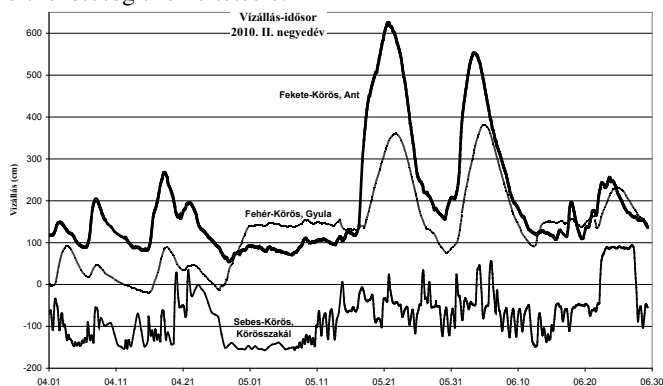
Jobbágy Zoltán

HIDROLÓGIA

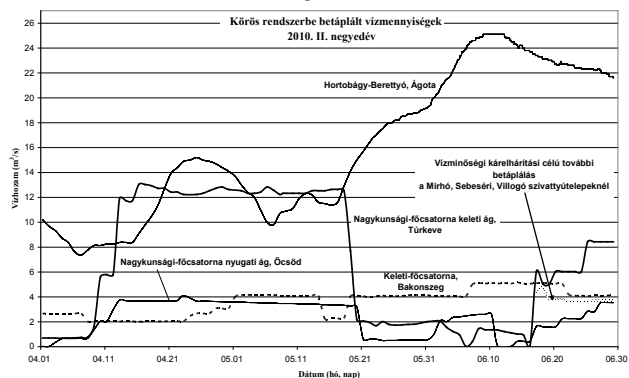
2010. II. negyedév

A lehullott nagy mennyiségű csapadék következtében folyóink vízszintjei változatos képet mutattak. Áprilisban több periódusban vonult le kisebb nagyságú árhullám, melyet árvízi védekezést igénylő árhullám-sorozat követett. Az árhullámok a magyarországi területen egymásra futva vonultak le I., ill. II. fokú tetőzési értékekkel. A legnagyobb probléma a Hármas-Körösön jelentkezett, ahol a Tiszán levonuló, igen jelentős árhullám visszaduzzasztó hatása hosszú időn keresztül érvényesült. A Hármas-Körös torkolati szakaszon igen kis esések alakultak ki. A levonulást nehezítette a több napon keresztül történő folyamatos vízeresztés a Sebes-Körös vízrendszerében üzemelő romániai tározókból. További problémát jelentett a belvízi elöntött területekről összegyűlemlt vízmennyiségek áttemelése a folyókba.

Duzzasztóink igen rövid ideig üzemeltek a negyedév alatt. A magas vízszintek miatt április közepén és május hónap első felében volt lehetőség üzemeltetésre.

Folytatódott a tiszai víz betáplálása a Körös-rendszerbe (a Keleti-főcsatornán keresztül Bakonszegnél a Berettyóba, a Hortobágy-Berettyón keresztül Ágotánál, a Nagykunsági-főcsatorna nyugati ágán Öcsődnél és a keleti ágon, Túrkevénel). A Hortobágy-Berettyóba és a Hármas-Körösbe való betáplálás a Tiszán és a Körösök vízrendszerében levonuló árhullámok miatt május 19-ével kezdődően lecsökkent, majd a Hortobágy-Berettyó vízminőségének veszélyes mértékű romlása miatt elrendelt vízminőségi kárelhárítás keretében június 17-étől kezdődően a KÖTI-KÖVÍZIG felől vízfrissítési céllal ismét növekedett. Vízfrissítési célú vízbeemlések történtek további 3 helyen, a Mirhó (0,1-0,8 m³/s), a Sebeséri (1,0-1,8 m³/s) és a Villogó (2,5 m³/s) szivattyútelepeknél. Az Ágotánál érkező vízhozam május 17-ével kezdődően június végéig folyamatosan bemosódásokkal terhelt belvíz, használt víz, csurgalékvíz volt.

Néhány jellemző állomás vízhozam értéke

	ápr. 30-án:	máj. 31-én:	jún. 29-én:
	(m³/s)		
Fehér-Körös, Gyula	19,4	44,4	44,9
Fekete-Körös, Sarkad-Malomfok	26,0	60,0	40,6
Kettős-Körös, Békés	33,1	93,5	88,1
Sebes-Körös, Körösszakál	7,80	39,8	45,8
Sebes-Körös, Körösladány	30,3	58,4	56,7
Berettyó, Szeghalom	19,8	39,3	38,1
Hármas-Körös, Gyoma	63,7	145	217
Hármas-Körös, Kunszentmárton	120	267	313

Kurilla Lajos, Czákó András

Évfordulók

A KÖVIZIG Ifjúsági Klub 10., illetve a Vízügyi Sportegyesület 30. éves fennállásának alkalmából e két szervezet nagyszabású ünnepséget szervezett 2010. május 14-én a Szanazugi Klubházban.

A jeles eseményre meghívást kaptak az egykori és a jelenlegi tagok, az egyesületek munkáját támogató személyek és cégek/

szervezetek képviselői, ill. az igazgatóság fiatal munkatársai. A programok közül a KÖVIK-VSE futballmérkőzés, a játékos vetélkedő és az Ifjúsági Klub elmúlt 10 évről készített film vetítése volt kiemelkedő. A rendezvény színvonalát a saját kivitelezésben készített vacsora emelte, a napot pedig Jobbágy-féle nosztalgia-diszko zárta.

Lúczy Gergely

30 éves a Vízügyi Sportegyesület

10 éves a KÖVIZIG Ifjúsági Klub

F.: KÖR-KÖVIZIG 5700 GYULA, Városház utca 26.

Díj hitelezve
Körzeti Postahivatal
GYULA 1. 5701

NYOMTATVÁNY

Kiadó: Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. Felelős kiadó: Bak Sándor igazgató
Szerkesztőbizottság vezetője: Galbáts Zoltán műszaki igazgatóhelyettes főmérnök,
tagjai: Batai Jánosné, Lévai Ildikó és Cserkúti Andrásné
5700 Gyula, Városház utca 26. Tel.: 66/526-400*, Fax: 66/526-407
E-mail: korkovizig@korkovizig.hu, www.korkovizig.hu
Megjelenik háromhavonta 500 példányban. Nyomtatás: Premier-duo, Békéscsaba, tel.: 06-30/9987-941